

Blåfjella i vakkert januarlys. Foto: Vidar Formo, Fjellstyrene i Lierne

To nye nasjonalparker i Trøndelag Lierne og Blåfjella-Skjækerfjella

Velkommen til Lierne.

”Jeg trodde oppriktig talt, at jeg kjendte norsk natur saa godt, at jeg ikke let skulde la mig overraske av noget nyt længer, men her møtte jeg noget saa særpreget, saa fremmedartet, saa lite norsk, en saa eiendommelig blanding av skog og fjeldnatur, at det virket som en aapenbaring.” Theodor Casparis beskrivelse i 1905.

Dette er velkomsten en får på internetsiden Lierneguiden; et sitat fra Theodor Caspari. Caspari er ikke så kjent i dag, men ble en gang kalt den norske ”Fjellpoeten” på grunn av sine dikt om natur og friluftsliv. Det passet å begynne denne lille beskrivelsen av de to nyeste nasjonalparkene i Trøndelag med dette sitatet fra Lierneguidens hjemmeside, fordi Lierne ligger meget sentralt i forhold til dem.

De to nasjonalparkene vi fikk i desember 2004 heter Lierne nasjonalpark og Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, de samiske navene er Lijre nasjonalpark og Låarte-Skæhkerenjohke nasjonalpark. I tilknytning til den siste ligger også fire naturreservat og et landskapsvernområde. Gressåmoen nasjonalpark er nå en del av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark og finnes ikke lenger. På kartet er den vist som ”Sone Gressåmoen”. Begge nasjonalparkene ligger i Nord-Trøndelag mot svenskegrensa, se også kartet på neste oppslag.

Utsikt fra Blåfjellhatten mot Midtliklumpen og Bjørkvasshatten. Foto: Vidar Formo, Fjellstyrene i Lierne

Mange nasjonalparker i Trøndelag

Av de 25 nasjonalparkene vi har i Norge i dag, ligger sju helt eller delvis i Trøndelag. Det er Femundsmarka, Dovrefjell-Sunddalsfjella, Børgefjell, Forollhogna, Skarvan og Roltdalen, Lierne og Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalparker. De tre siste ligger helt i Trøndelagsfylkene. Vi som bor i Trøndelag har derfor bedre muligheter og lettere reise til mange

nasjonalparker med et større spekter av naturtyper og flere muligheter for naturopplevelser enn de fleste andre som bor i Norge. Nesten 1/3 av nasjonalparkene i Norge ligger helt eller delvis i våre to fylker. Og Casparis beskrivelsen av naturen i Lierne bør vel pirre nysgjerrigheten til noen hver, eller i alle fall de som har lyst til å oppleve også den delen av mangfoldet i vår trønderske natur!

Mot Store Blåfjellvatnet, Aallejegæjsie og Midtliklumpen. Foto: Vidar Formo, Fjellstyrene i Lierne

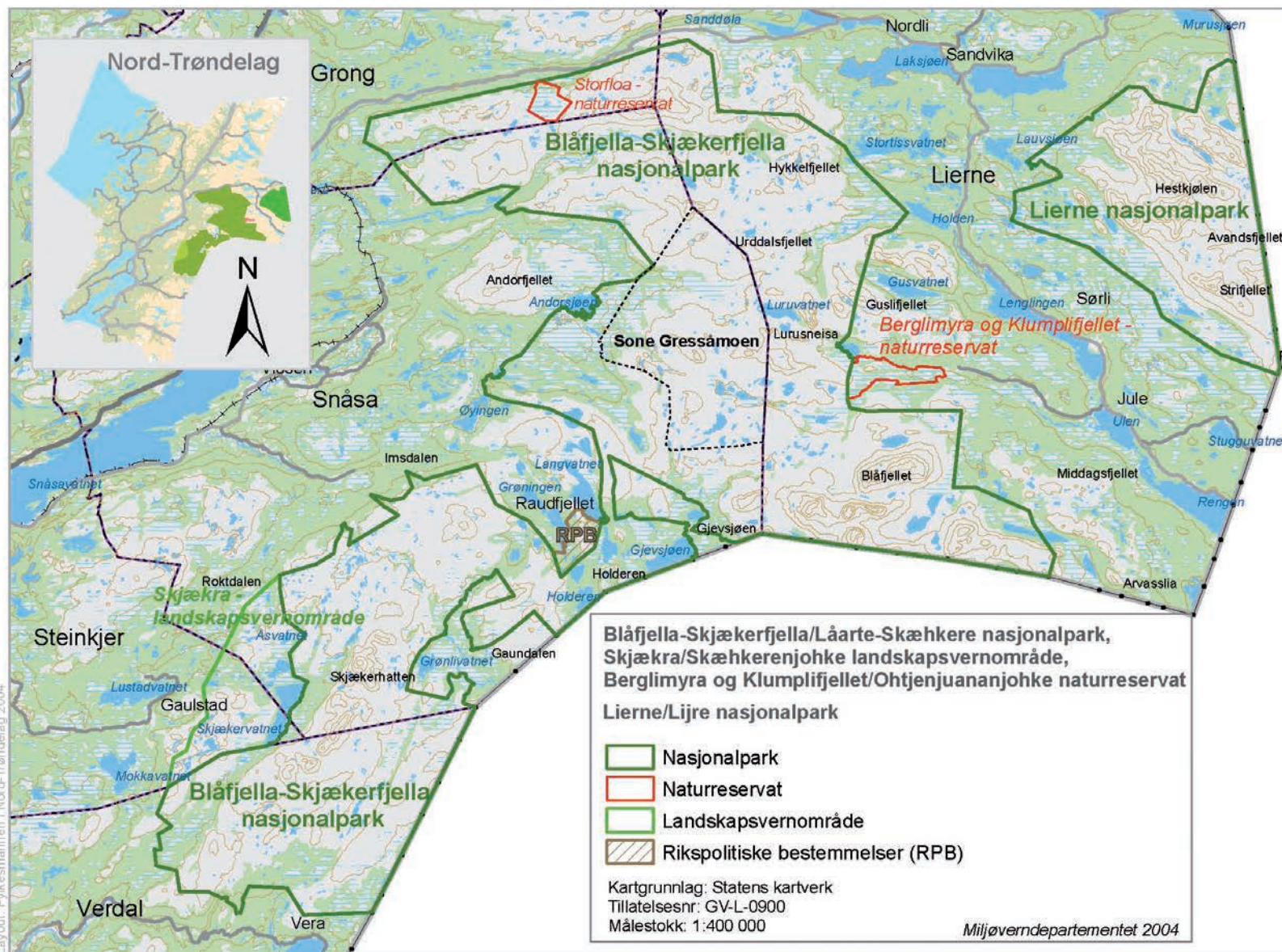
2005 var et bra molteår, til glede for både liten og stor. Foto: Vidar Formo, Fjellstyrene i Lierne

Beliggenhet og størrelse

Lierne nasjonalpark ligger i Lierne kommune og er 333 km² stor, mens Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er 1924 km² stor og ligger i flere kommuner: Verdal, Steinkjer, Grong, Snåsa og Lierne kommuner. Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er Norges tredje største nasjonalpark. Når det gjelder størrelsen på parkene, er til sammenligning Trondheim kommune 340 km², Skarven og Roktdalen nasjonalpark 440 km² og Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalpark 1690 km².

Uberørt villmark

De to nasjonalparkene ligger i store villmarkspregede områder. Det er områder uten veger, kraftutbygging eller andre tekniske inngrep og der avstanden til slike er mer enn 5 km. Blåfjella-Skjækerfjella er et av de største villmarkspregede områdene i Sør-Norge. På svensk side av grensa er det samme type villmark, og til sammen blir dette svært store områder. Det er bare å ta fram kartet og se! Villmark er også en av de viktigste grunnene til at områdene ble vernet. Her er leveområdene til flere dyre- og fuglearter som er

avhengige av store, lite berørte naturområder. Det er store avstander i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, fra nord til sør er det over 80 km og fra vest til øst 90 km. De lavestliggende delene i Lurudalen ligger 220 moh, mens høyest punkt er Midtiklumpen i Blåfjell-

masivet på 1333 moh. Lierne nasjonalpark er mindre i utstrekning, ca 20 km øst vest og 25 km nord syd. Lauvsjøliområdet ligger lavest med ca 550 moh og høyeste punkt er Hestsjøtoppen med 1390 moh.

Fjellgårder og tamreindrift

Helt inn mot svenskegrensa ligger fjellgårdene Gaundalen og Gjevsjøen. Begge er i drift, men de har ikke veg. På norsk side er de helt omkranset av nasjonalparken. I begge nasjonalparkene driver samene tamreindrift og har

Lakavasshytta med Lakavasshatten i bakgrunnen. Foto: Vidar Formo, Fjellstyrene i Lierne

bruks- og bosettingsområder der. Deler av to reinbeite-distrikt ligger i området og de har til sammen åtte driftsenheter.

Fra “urskog” til snauffjell

Landskapet preges av slake terrengformer og de mange fjelldalene (Skjækerdalen, Gjevsjøen, Holderen, Gaundalen, Seisjødalen, Lurudalen m.fl) er karakteristiske. Våtmarksområder med store myrer med litt skog er det mye av. Det er også store arealer med skog, for det meste fjellskog, i dalene og dalsidene. En kan også komme over “urskog” som nesten er uten spor av menneskers bruk. Dessuten er det store områder med snauffjell. Skoggrensa ligger på 5 – 600 moh. Det er også områder med kulturlandskap som forteller om tidligere tiders bruk.

Mangfoldig flora og fauna

Det finnes mange dyre- og fuglearter i nasjonalparken. Fuglelivet i høgfjellet i Lierne

nasjonalpark er enestående. De store våtmarksområdene gjør at det er rikt fugleliv i området ellers også. Det har vel knapt unngått noen som bor i Trøndelag at det er bjørn i Lierne. I tillegg er det jerv og gaupe. Det finnes også fjellrev her, en dyreart som er meget fåtallig og som er truet i Norge.

I Lierne nasjonalpark er det mange spesielle kvartærgeologiske landskapsformer fra istida som er spennende for de som er interessert i den slags. For de som er interessert i botanikk, har nok Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark mer å by på, for eksempel i Skjækerfjella og ved Raudfjellet i Snåsa.

Et Eldorado for friluftliv

Fiske og jakt er viktig for friluftslivet, og det skal være mange gode fiskevann. Det er mange utenbygdsboende som jakter småvilt. Samtidig er det et spennende område for de som vil føle på villmarksstemningen ved å gå

i store uberørte områder og ikke møte andre på flere dager. Det viktigste turmålet i området er kanskje Skjækerhatten som en kan nå fra både Lustadvatnet og Sætertjønnhytta.

Innfallsportene til området ellers er helst fra parkeringsplasser i et av de mange dalførene som leder inn i området, eller fra svensk side der det går veg inn til Bjørkedet ikke langt fra Holden. Det fins enkelte stier og tidligere ferdselsårer i området som en kan ta seg fram langs, og det er stier til fjellgårdene. Fra Holden og nordover er det merket sti. Fra Skjækervatnet og sørover har Nord-Trøndelag Turistforening, NTT, en merket rute.

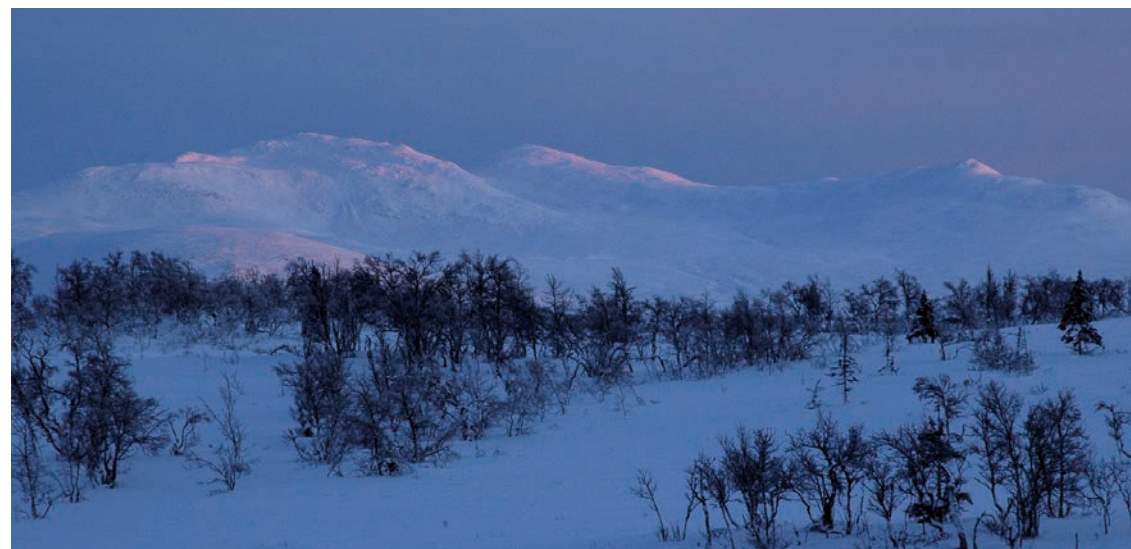
Hytter i området

NTT har flere selvbetjente hytter i området rundt Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Inne i selve nasjonalparken ligger Skjækerdalshytta i Skjækerdalen og Bekkstu på Holden. Sætertjønnhytta ligger i Skjækra landskapsvernområde som ligger på vestsida av nasjonalparken. I forbindelse med Grensesømprosjektet til DNT i 2005, laget NTT et opplegg for strekningen Vera i Verdal til grensa mot Nordland. Fjellstyrene i området har også flere hytter som kan leies. Oversikt

over hyttene kan en finne på nettstedet iNatur eller en kan kontakte fjellstyret direkte. Fram til disse hyttene er det merkede stier.

Informasjon om nasjonalparkene

Det er mange steder interesserte kan finne informasjon om de to nye nasjonalparkene og områdene omkring. Lierne nasjonalparksenter ble åpnet 26. juni 2006 og ligger i kommunesenteret i Sandvika. Naturporten.no er en egen internettside som nasjonalparksenteret har opprettet for de to parkene. Ellers kan en kontakte Nord-Trøndelag Turistforening og fjellstyrene i området som har egne internettsider (Snåsa, Sørli og Nordli og Verdal fjellstyrene). På nettstedet iNatur finner en som omtalt foran bl a oversikt over hytter som fjellstyrene leier ut. Direktoratet for naturforvaltning, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Statskog, har i tillegg til de aktuelle kommunene, også hjemmesider der en kan finne informasjon, eller de kan kontaktes direkte. I tillegg til 1:50 000-kartserien, er det på lokalt initiativ i 2002 utgitt et eget turkart ”Skjækra” i målestokk 1:50 000 som dekker deler av området. Det må antagelig bestilles fra lokal kartforhandler.

Hestkjølen sett fra vest. Foto: Vidar Formo, Fjellstyrene i Lierne